

НАТУРА 2000 СТАНДАРТЕН ФОРМУЛЯР

ЗА СПЕЦИАЛНИ ЗАЩИТЕНИ ЗОНИ (СЗЗ)
ЗА ПРЕДЛОЖЕНИ И ОДОБРЕНИ ЗОНИ ОТ ЗНАЧЕНИЕ ЗА ОБЩНОСТТА (ЗЗО)
И
ЗА СПЕЦИАЛНИ КОНСЕРВАЦИОННИ ЗОНИ (СКЗ)

1. ИДЕНТИФИКАЦИЯ НА ЗАЩИТЕНАТА ЗОНА

1.1. ТИП	1.2. КОД НА ЗОНАТА	1.3. ДАТА НА ПОПЪЛВАНЕ	1.4. АКТУАЛИЗАЦИЯ
J	BG0002058	200510	200802

тип А - Защитена зона по Директива 79/409/ЕЕС за опазване на дивите птици;
тип В - Защитена зона по Директива 92/43/ЕЕС за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна;
тип С - Защитена зона и по двете Директиви;
тип D - Защитена зона по Директива за птиците, която се допира до защитена зона по Директива за местообитанията;
тип Е - Защитена зона по Директива за местообитанията, която се допира до защитена зона по Директива за птиците;
тип F - Защитена зона по Директива за птиците, която съдържа защитена зона по Директива за местообитанията;
тип G - Защитена зона по Директива за местообитанията, която се съдържа в защитена зона по Директива за птиците;
тип H - Защитена зона по Директива за птиците, която се съдържа в защитена зона по Директива за местообитанията;
тип I - Защитена зона по Директива за местообитанията, която съдържа защитена зона по Директива за птиците;
тип J - Защитена зона по Директива за птиците, която припокрива защитена зона по Директива за местообитанията;
тип K - Защитена зона по Директива за местообитанията, която припокрива защитена зона по Директива за птиците;

1.5. ВРЪЗКА С ДРУГИ ЗОНИ ОТ НАТУРА 2000

КОД НА ЗОНАТА	ИМЕ НА ЗОНАТА	ТИП НА ЗОНАТА
BG0000420	Гребенец	K
BG0000164	Сините камъни	K

1.6. РЕСПОНДЕНТИ

Гиргина Даскалова, Ивайло Ангелов - Българско дружество за защита на птиците, България,
1111 София, П.К. № 50, тел. (+359 2) 9715855, факс (+359 2) 9715856, www.bspb.org; Данните са
ревизирани от екип на Българска академия на науките (<http://www.bas.bg>).

1.7. ИМЕ НА ЗАЩИТЕНАТА ЗОНА

Сините камъни-Гребенец

1.8. ДАТИ НА ПРЕДЛАГАНЕ И ОБЯВЯВАНЕ/КЛАСИФИЦИРАНЕ НА ЗОНАТА

ДАТА НА ПРЕДЛАГАНЕ НА ЗОНАТА ЗА ЗЗО

ДАТА НА ОДОБРЯВАНЕ КАТО ЗЗО

ДАТА НА КЛАСИФИЦИРАНЕ КАТО СЗЗ

200703

ДАТА НА ОБЯВЯВАНЕ КАТО СКЗ

2. МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ НА ЗАЩИТЕНАТА ЗОНА

2.1. МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ НА ЦЕНТЪРА НА ЗОНАТА

ГЕОГРАФСКА ДЪЛЖИНА	ГЕОГРАФСКА ШИРИНА
E 26° 42' 60 "	N 42° 42' 46 "

2.2. ПЛОЩ (дка)

159,260.00

2.3. ДЪЛЖИНА НА ЗОНАТА (км)

2.4. НАДМОРСКА ВИСОЧИНА (м)

МИНИМАЛНА	МАКСИМАЛНА	СРЕДНА
177	1160	653

2.5. АДМИНИСТРАТИВЕН РАЙОН

КОД ПО NUTS	ИМЕ НА РАЙОН ЗА ПЛАНИРАНЕ/ ОБЛАСТ	% ПОКРИТИЕ
BG06	Югоизточен	
BG062	Сливен	100
ОБЩО:		100

2.6. БИОГЕОГРАФСКИ РАЙОН

☐ АЛПИЙСКИ	☒ КОНТИНЕНТАЛЕН	☐ ЧЕРНОМОРСКИ
-----------------------------------	---	--------------------------------------

3. ЕКОЛОГИЧНА ИНФОРМАЦИЯ

Описание на всички хабитати от Приложение I към Директива 92/43/ЕЕС, които се срещат в обекта.
Код – четирицифрен код, който следва йерархичното представяне на типовете хабитати в Приложение I към Директива 92/43/ЕЕС.

Пр. – приоритетност на хабитата съгласно Приложение I към Директива 92/43/ЕЕС.

Име – Българско име на хабитати съгласно Приложение I на Закона за биологичното разнообразие.

% Покр. – процентно покритие на хабитатите спрямо общата площ на обекта.

Предст. – степен на представителност, предоставя индикация за това, доколко даденият тип хабитат е “типичен”. Използвана е следната система за класифициране: А - отлична представителност, В - добра представителност, С - значима представителност, D - незначително наличие.

Отн. площ – относителна площ или площта от обекта, покрита от дадения тип хабитат, отнесена към общата площ от националната територия, покрита от този тип хабитат. Използваните интервали по класове са следните: А) $100 \geq p > 15\%$; В) $15 \geq p > 2\%$; С) $2 \geq p > 0$

Прир.ст – Степен на опазване на структурата и функциите на дадения тип природен хабитат и възможности за възстановяване. Този критерий включва три под-критерия:

i) степен на опазване на структурата; ii) степен на опазване на функциите; iii) възможности за възстановяване. Използвана е следната система за класифициране: А: отлично опазване; В: добро опазване; С: средно или слабо опазване.

Цялост. Оц. - Цялостна оценка на стойността на обекта за опазването на дадения тип природен хабитат.

Представява интегрирано оценяване на предишните критерии, като се взема предвид различната им тежест за разглеждания хабитат. Използвана е следната система за класифициране:

А: отлична стойност, В: добра стойност, С: значима стойност

3.1. ТИПОВЕ МЕСТООБИТАНИЯ от Приложение I на Директива 92/43/ЕЕС

3.2. ВИДОВЕ, включени в Приложение I на Дир.79/409/ЕЕС и Приложение II на Дир. 92/43/ЕЕС

Описание на всички видове птици, отнасящи се до Чл. 4.1 и 4.2 от Директива 79/409/ЕЕС и на всички животински и растителни видове, изброени в Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС.

Код – четирицифрен код, който следва йерархичното представяне на видовете.

Латинско Име – наименование на видовете съгласно Приложение II към Директива 92/43/ЕЕС и Директива 79/409/ЕЕС. Българско име - съгласно Закона за биологичното разнообразие и други източници.

Тъй като редица животински видове и по-специално, много видове птици мигрират, обектът може да е от значение за различни аспекти от цикъла на живота на тези видове. Използвана е следната класификация:

Местна попул. – популации от местни видове, могат да бъдат намерени в обекта целогодишно.

Миграц. попул. – миграционна популация от:

Размн. – размножаващи се видове, използват обекта за гнездене и отглеждане на малките.

Зимув. – зимуващи видове, използват обекта през зимата.

Премин. – преминаващи видове, използват обекта по време на мигриране или за сменяне на перата/козината извън местата за размножаване.

Числеността на популацията е въведена с точните данни. Когато точният брой е неизвестен, са посочени границите, в които попада популацията. Чрез индекс е уточнено дали числеността на популацията е дадена в двойки (р) или индивиди (i). За някои видове със специална размножителна система, са отчетени отделно мъжките и женските индивиди, съответно с индекс (m) или (f). В случаите, когато няма никакви цифрови данни е отбелязан размера/плътността на популацията като е посочено дали видът е типичен (С), рядък (R) или много рядък (V). Когато липсват всякакви данни за популацията, тя е отбелязана като налична (P).

Попул. – размер и плътност на популацията на вида, който се среща в обекта, съотнесени с популациите на цялата територия на страната. Този критерий се използва за оценяване на относителния размер или плътност на популацията в обекта, в сравнение с тези на националната популация. Използван е следния модел за приблизителна оценка: А) 100% $\geq$ p > 15%; В) 15% $\geq$ p > 2%; С) 2% $\geq$ p > 0%. Във всички случаи, когато дадена популация се среща в обекта в незначителна степен, тя трябва да бъде посочена в четвърта категория – D) незначителна популация.

Опазв. – степен на опазване на характеристиките на хабитата, които са от значение за дадения вид и възможности за възстановяване. За класифициране на този критерий е използвана “най-добра експертна преценка”: А) отлично опазване (елементи в отлично състояние, независимо от оценката на възможностите за възстановяване); В) добро опазване (добре запазени елементи, независимо от оценката на възможностите за възстановяване и елементи в средно или частично деградирало състояние и лесно възстановяване); С) средно или слабо опазване (всички други комбинации).

Изол. – степен на изолираност на популацията, намираща се на обекта, съотнесена с естествената степен за вида. Използвана е следната класификация: А) (почти) изолирана популация; В) не изолирана популация, но на границата на района на разпространение; С) не изолирана популация в широк обхват на разпространение.

Цял.Оц. – цялостна оценка на стойността на обекта за опазването на дадения вид. Използвана е “най-добра експертна преценка”, съгласно следната класификационна система: А) отлична стойност; В) добра стойност; С) значима стойност.

3.2.а. ПТИЦИ, включени в Приложение I на Дир.79/409/ЕЕС									
КОД	ИМЕ (на български)	Местна Попул.	Миграционна Популация			Оценка			
	ИМЕ (на латински)		Размн.	Зимув.	Премин.	Попул.	Опазв.	Изолир.	Цял.Оц.
A078	<i>Gyps fulvus</i>				2i	C	C	B	C
	Белоглав лешояд								
A403	<i>Buteo rufinus</i>	8p/6-10p				C	B	C	A
	Белоопашат мишелов								
A215	<i>Bubo bubo</i>	6p/5-7p				C	A	C	B
	Бухал								
A031	<i>Ciconia ciconia</i>		4p		1000-4200i	C	A	C	B
	Бял щъркел								

A097	<i>Falco vespertinus</i> Вечерна ветрушка				125i/30-100i	B	A	C	B
A090	<i>Aquila clanga</i> Голям креслив орел			1-2i		B	C	C	B
A246	<i>Lullula arborea</i> Горска чучулига	250p/100-250p				C	A	C	C
A379	<i>Emberiza hortulana</i> Градинска овесарка		175p			C	B	C	C
A077	<i>Neophron percnopterus</i> Египетски лешояд		1p/1-2p			C	A	C	C
A224	<i>Caprimulgus europaeus</i> Козодой		34p/10-58p			C	A	C	C
A404	<i>Aquila heliaca</i> Кръстат (царски) орел	1p		1i/1-2i	7i/2-13i	A	B	C	A
A020	<i>Pelecanus crispus</i> Къдроглав пеликан				5i/0-10i	D			
A402	<i>Accipiter brevipes</i> Късопръст ястреб		1p		1-3i	C	B	C	C
A243	<i>Calandrella brachydactyla</i> Късопръста чучулига		70p/70-100p			B	B	C	A
A084	<i>Circus pygargus</i> Ливаден блатар				200i	C	A	C	C
A511	<i>Falco cherrug</i> Ловен сокол	1p				A	A	C	A
A089	<i>Aquila pomarina</i> Малък креслив орел		3p/3-4p			C	B	C	C
A092	<i>Hieraetus pennatus</i> Малък орел		3p		1i	C	B	C	C
A098	<i>Falco columbarius</i> Малък сокол			1i	1i	D			
A080	<i>Circaetus gallicus</i> Орел змияр		3p			C	A	C	C
A094	<i>Pandion haliaetus</i> Орел рибар				3i	D			
A072	<i>Pernis apivorus</i> Осояд		3p		150i	C	A	C	C
A465	<i>Alectoris graeca graeca</i> Планински кеклик	22p/8-38p				C	B	B	C
A255	<i>Anthus campestris</i> Полска бърбица		13p/10-15p			C	C	C	C
A082	<i>Circus cyaneus</i> Полски блатар			15i		D			
A442	<i>Ficedula semitorquata</i> Полубеловрата мухоловка		70p/40-70p			B	B	C	A
A019	<i>Pelecanus onocrotalus</i> Розов пеликан				10i	D			
A127	<i>Grus grus</i> Сив жерав				26i/2-50i	B	A	C	B
A234	<i>Picus canus</i> Сив кълвач	15p/10-20p				C	A	C	A
A231	<i>Coracias garrulus</i> Синявица		5p/1-10p			C	B	C	C
A429	<i>Dendrocopos syriacus</i> Сирийски пъстър кълвач	170p/100-240p				C	A	C	A

A091	<i>Aquila chrysaetos</i> Скален орел	2p/1-2p			6i/5-7i	C	A	C	C
A103	<i>Falco peregrinus</i> Сокол скитник		3p			C	A	C	C
A238	<i>Dendrocopos medius</i> Среден пъстър кълвач	142p/75-210p				B	A	C	A
A083	<i>Circus macrourus</i> Степен блатар				8i	C	A	C	B
A081	<i>Circus aeruginosus</i> Тръстиков блатар				175i	B	A	C	B
A320	<i>Ficedula parva</i> Червеногуша мухоловка		15p/10-20p			C	A	C	A
A338	<i>Lanius collurio</i> Червеногърба сврачка		400p/130-400p			C	A	C	B
A236	<i>Dryocopus martius</i> Черен кълвач	16p/10-23p				C	B	C	B
A030	<i>Ciconia nigra</i> Черен щъркел		1p			C	A	C	C
A339	<i>Lanius minor</i> Черночела сврачка		7p/5-10p			C	A	C	C
A307	<i>Sylvia nisoria</i> Ястребогушо коприварче		15p			C	B	C	C

3.2.b. Редовно срещани се мигриращи птици, които не са включени в Пр. I на Дир. 79/409/ЕЕС

КОД	ИМЕ (на български) ИМЕ (на латински)	Местна Попул.	Миграционна Популация			Оценка			
			Размн.	Зимув.	Премин.	Попул.	Опасв.	Изолир.	Цял.Оц.
A005	<i>Podiceps cristatus</i> Голям гмурец			1-10i	P	D			
A165	<i>Tringa ochropus</i> Голям горски водобегач				P	D			
A017	<i>Phalacrocorax carbo</i> Голям корморан				P	D			
A041	<i>Anser albifrons</i> Голяма белочела гъска				P	D			
A459	<i>Larus cachinnans</i> Жълтокрака чайка			P	P	D			
A053	<i>Anas platyrhynchos</i> Зеленоглава патица			2000i	100i	C	B	C	C
A123	<i>Gallinula chloropus</i> Зеленоножка				P	D			
A125	<i>Fulica atra</i> Лиска			15i		D			
A004	<i>Tachybaptus ruficollis</i> Малък гмурец				P	D			
A086	<i>Accipiter nisus</i> Малък ястреб	14p/13-15p				C	A	C	C
A036	<i>Cygnus olor</i> Ням лебед				P	D			
A087	<i>Buteo buteo</i> Обикновен мишелов	16p/15-18p			P	C	A	C	C
A230	<i>Merops apiaster</i> Обикновен пчелояд		60p		P	D			
A142	<i>Vanellus vanellus</i> Обикновена калугерица				P	D			
A099	<i>Falco subbuteo</i> Орко				P	D			

A136	<i>Charadrius dubius</i> Речен дъждосвирец		2p		P	D			
A179	<i>Larus ridibundus</i> Речна чайка				P	D			
A182	<i>Larus canis</i> Чайка буревестница			P		D			
A096	<i>Falco tinnunculus</i> Черношипа ветрушка	16p				C	A	C	C

3.2.c. БОЗАЙНИЦИ, включени в Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС

3.2.d. ЗЕМНОВОДНИ И ВЛЕЧУГИ, включени в Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС

3.2.e. РИБИ, включени в Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС

3.2.f. БЕЗГРЪБНАЧНИ, включени в Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС

3.2.g. РАСТЕНИЯ, включени в Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС

3.3 Други значими растителни и животински видове

Описание на всички други значими растителни и животински видове, когато те са свързани с природозащитата и управлението на обекта.

Такс.група – таксономичната група на съответния вид е отбелязана съгласно следната номенклатура: В – птици; М – бозайници; А – земноводни; R – влечуги; F – риби; I – безгръбначни; P – растения. Име – наименование на видовете.

Местна популация – посочени са данни за типичния максимален размер на популацията, числеността е описана съгласно обяснителните бележки в раздел 3.2.

Мотивация – посочена е мотивацията за включването на всеки вид, като са използвани следните категории: А) Национална Червена книга; В) ендемичен вид; С) международни конвенции (вкл. Бернската, Бонската и Конвенцията за биологичното разнообразие); D) други причини.

Такс.група	ИМЕ (на български)	Местна Популация	Мотивация
	ИМЕ (на латински)		
В	Южен славей	500p	С
	<i>Luscinia megarhynchos</i>		
В	Полска чучулига	300p	С
	<i>Alauda arvensis</i>		
В	Домашна кукумявка	21p	С
	<i>Athene noctua</i>		
В	Обикновено конопарче	150p	С
	<i>Carduelis cannabina</i>		
В	Зеленика	300p	С
	<i>Carduelis chloris</i>		
В	Пъдпъдък	160i	С
	<i>Coturnix coturnix</i>		
В	Зеленогуша овесарка	75p	С
	<i>Emberiza cirulus</i>		

B	<i>Черноглава овесарка</i>	12p	C
	<i>Emberiza melanocephala</i>		
B	<i>Червеногръдка</i>	1000p	C
	<i>Erithacus rubecula</i>		
B	<i>Обикновена чинка</i>	1500p	C
	<i>Fringilla coelebs</i>		
B	<i>Качулата чучулига</i>	150p	C
	<i>Galerida cristata</i>		
B	<i>Хвойнов дрозд</i>	300i/200-400i	C
	<i>Turdus pilaris</i>		
B	<i>Въртошийка</i>	15p	C
	<i>Jynx torquilla</i>		
B	<i>Поен дрозд</i>	150p	C
	<i>Turdus philomelos</i>		
B	<i>Сива овесарка</i>	300p	C
	<i>Miliaria calandra</i>		
B	<i>Пъстър скален дрозд</i>	6p	C
	<i>Monticola saxatilis</i>		
B	<i>Испанско каменарче</i>	10p	C
	<i>Oenanthe hispanica</i>		
B	<i>Чухал</i>	15p	C
	<i>Otus scops</i>		
B	<i>Син синигер</i>	300p	C
	<i>Parus caeruleus</i>		
B	<i>Жалобен синигер</i>	12p	C
	<i>Parus lugubris</i>		
B	<i>Зелен кълвач</i>	30p	C
	<i>Picus viridis</i>		
B	<i>Черногушо ливадарче</i>	7p	C
	<i>Saxicola torquata</i>		
B	<i>Гургулица</i>	150p	C
	<i>Streptopelia turtur</i>		
B	<i>Голямо черноглаво коприварче</i>	300p	C
	<i>Sylvia atricapilla</i>		
B	<i>Кос</i>	1000p	C
	<i>Turdus merula</i>		
B	<i>Селска лястовица</i>	15p	C
	<i>Hirundo rustica</i>		

4. ОПИСАНИЕ НА ЗАЩИТЕНАТА ЗОНА

4.1. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ЗАЩИТЕНАТА ЗОНА

<i>Класове Земно покритие</i>	<i>% Покритие</i>
Водни площи във вътрешността (стоящи води, течащи води)	0
Друга орна земя	1
Други земи (включително градове, села, пътища, сметища, мини, индустриални обекти)	1
Екстензивни зърнени култури (вкл. ротационни култури с периодично оставяне на угар)	1
Иглолистни гори	1
Изкуствени горски монокултури (например насаждения на тополи или екзотични дървета)	0
Не-горски райони, култивирани с дървесна растителност (вкл. овошки, лозя, крайпътни дървета)	1
Скали във вътрешността, сипеи, пясъци, постоянен сняг и ледници	7
Смесени гори	1
Суши тревни съобщества, степи	8

Храстови съобщества	5
Широколистни листопадни гори	74
Общо Покритие	100

Други Характеристики на защитената зона

Мястото се намира в Сливенската планина, която е част от Главната Старопланинска верига. Обхваща обособена орографска единица с площ 15852,19 ха, разположена сред южните склонове на Източна Стара планина - Удвой планина - Чатал Балкан, Сидовска планина и рида Гребенец. На запад и югозапад границата на мястото се определя от язовир Асеновец и река Асеновска. На север тя преминава по вододелно било, което е най-високата част на мястото - над 1000 м надм.в. Северните склонове са стръмни, обрасли с букови гори. На юг границата преминава по южните склонове на планината от град Сливен до землищата на селата Сотирия, Тополчане, Калояново и Глушник. В границите на мястото попада цялата територия на Природен парк "Сините камъни". Значителна част от територията е заета от гори – 11015,83 ха, от които 10738, 85 ха са широколистни. Преобладават смесените дъбови гори от горун /*Quercus dalechampii*/, цер /*Q. cerris*/, благун /*Q. frainetto*/ и космат дъб /*Q. pubescens*/, смесени гори от мизийски бук /*Fagus moesiaca*/, обикновен габър /*Carpinus betulus*/, както и гори от сребролистна липа /*Tilia tomentosa*/ и от келяв габър /*Carpinus orientalis*/. Повечето от горите имат издънков произход. Храсталачните и тревни съобщества върху силикатна основа заемат 2% от територията, а около 6% е покрита с вторични степни и сухи калцифилни тревни съобщества. Тревните формации имат вторичен произход. Формирали са се на мястото на унищожени в миналото гори. Имат по-беден флористичен състав от горските, но са по-богати на редки видове. Скалните образувания, на които се дължи името на мястото заемат около 7% от общата му площ. Сините камъни са определени като самостоятелен скален хабитат по Палеарктичната класификация и множеството скално гнездящи грабливи птици, установени там, са част от биотопичната характеристика на скалния комплекс.

Последващият баланс на територията на обекта по начин на трайно ползване, вид на собствеността и вид на територията са направени съгласно Карта на Възстановената Собственост, по актуална информация към 06/2005, източник Министерство на Земеделието и Горите.

Баланс на Територията по Начин на Трайно Ползване

Баланс на Територията по Вид на Собствеността

Баланс по Вид на Територията

4.2. КАЧЕСТВО И ЗНАЧИМОСТ

На територията на Сините камъни, Сидовска планина и рида Гребенец са установени 170 вида птици, от които 41 са включени в Червената книга на България (1985). От срещаните се видове 69 са от европейско природозащитно значение (SPEC) (BirdLife International, 2004). Като световно застрашени в категория SPEC1 са включени 5 вида, а като застрашени в Европа съответно в категория SPEC2 - 22 вида, а в SPEC3 - 42 вида. Мястото осигурява подходящи местообитания за 51 вида, включени в приложение 2 на Закона за биологичното разнообразие, за които се изискват специални мерки за защита. От тях 44 са вписани в приложение I на Директива 79/409 на ЕС. Тук са едни от най-ценните гнездови и хранителни местообитания на много редки и застрашени видове дневни грабливи птици, сред които царският орел /*Aquila heliaca*/, скалният орел /*Aquila chrysaetos*/, египетският лешояд /*Neophron percnopterus*/, белошипата ветрушка /*Falco naumanni*/, ловният сокол /*Falco cherrug*/ и др. Пасищата край Тополчане с многобройни лалугерови колонии са от ключово значение за изхранването на тези видове. Сините Камъни – Гребенец е от световно значение за царския орел като място за гнездене и като място, където младите птици се концентрират за да се хранят след гнездовия сезон. Мястото е едно от най-важните в страната от значение за Европейския съюз за ловния сокол /*Falco cherrug*/, средния пъстър кълвач /*Dendrocopos medius*/, късопръстата чучулига /*Calandrella brachydactyla*/ и полубеловратата мухоловка /*Ficedula semitorquata*/. Гнездовата популация на сирийския пъстър кълвач /*Dendrocopos syriacus*/ в района е представителна на европейско равнище. Сините Камъни-Гребенец е едно от малкото места в страната където гнезди червеновратата мухоловка /*Ficedula parva*/. Територията представлява своеобразен въздушен проход в релефа на Източна Стара планина и място за ношувка и хранене на преминаващите над страната популации от мигриращи грабливи птици по пътя им на юг. По време на миграция в района редовно се среща застрашеният от изчезване в света степен блатар /*Circus macrogus*/. Друг световно засрашен вид – големият креслив орел /*Aquila*

clanga/ зимува тук. Степният орел /Aquila nipalensis/ също е регистриран в района през зимата.

4.3. УЯЗВИМОСТ

Сините Камъни-Гребенец е разположен в гъсто населен район с добре развита инфраструктура, в близост до голям град – Сливен, и до международния път София – Бургас. По тези причини цялата територия, разположена по южните склонове на планината и в равнинните части, е лесно достъпна и е силно уязвима към човешките дейности, осъществявани там. Най-сериозната заплаха за тревните местообитания е превръщането на пасищата в обработваеми земи и изграждането на ветроенергийни паркове. Унищожаването на пасищата води до изчезване на хранителната база за грабливите птици - лалугерите, както и до загуба на гнездови местообитания за дебеликляната чучулига. Ветроенергийните паркове ще ограничат достъпа на грабливите птици до ловните им територии и ще предизвикват директното им избиване. Съществуващите електропреносни мрежи са опасни за грабливите птици и най-вече за младите. Намалването на отглежданите селскостопанските животни ограничават значително хранителния ресурс на лешоядите. Браконьерството и използването на отровни примамки против вълци е губелно за грабливите птици, особено на лешоядите. Преки заплахи за птиците предизвикват скалното катерене, делта- и парапланеризма, както и вземането на малки от гнездата на грабливите птици. Горите са застрашени от интензивното ползване на горските ресурси, пожари, както естествени, така и причинени от човека, а също и залесяване с нетипични за района видове. Премахването на старите умиращи дървета и тези с хралупи, ограничават значително възможностите на кълвачите и мухоловките да намират подходящи места за гнездене. Туризмът е силно развит. Неподходящото развитие на парковата инфраструктура, особено на туристическите пътеки може да пренасочи потока от туристи към гнездовите находища на грабливите птици и да им причини значително безпокойство.

4.4. ОБЯВЯВАНЕ И ДРУГ ПРИРОДОЗАЩИТЕН СТАТУТ НА ЗАЩИТЕНАТА ЗОНА

Около 70% от територията на Сините Камъни – Гребенец е поставена под законова защита чрез обявяването на пророден парк “Сините камъни” през 1980 г. и разширяването му през 2002 г. Целта на природния парк е да се опази забележителната природа в района, както и редки и застрашени растителни и животински видове. Природният парк включва резерват “Кутелка”, обявен през 1983 г. за опазване на скални местообитания и гнездови находища на застрашени видове грабливи птици. Има още 6 малки по площ защитени територии, обявени главно за опазване на пещери, скални забележителности и др. Около 54% от територията е припокрива с КОРИНЕ място “Сините Камъни”, определено през 1998 г., поради европейското му значение за опазването на редки и застрашени местообитания, растения и животни, включително птици. През 2005 г. територията е обявена от BirdLife International за Орнитологично важно място.

4.5. СОБСТВЕНОСТ

държавна собственост - 76%; общинска собственост - 13%; частна собственост - 11%;

4.6. ДОКУМЕНТАЦИЯ

БДЗП, 2000. Финален отчет на проект “Картиране гнездовите находища на царския орел (Aquila heliaca) и мерки за тяхното опазване. 1998-2000, Пловдив, БДЗП, 89 с.; □БДЗП/Бърдлайф България. 2005. Национална банка за орнитологична информация 1998 – 2005. Българско дружество за защита на птиците; □Ботев, Б., Ц. Пешев, (ред.). 1985. Червена книга на Република България. Т.2: Животни. София. БАН; □Инструкция за оценка на защитени зони по чл. 7 ал.3 във връзка с чл.6 ал.1 т. 3 и 4 от Закона за биологичното разнообразие, включващи местообитания на видове птици; □Костадинова, И., М. Михайлов, (съст.) 2002. Наръчник за НАТУРА 2000 в България. БДЗП, Природозащитна поредица. Книга 5. БДЗП, София, 80с.; □Костадинова, И. 2005. Прилагане на критериите С за опрадалане на Орнитологично важни места от значение за Европейския съюз в България. Предварително прилагане и анализ на празнотите. В: Съвременно състояние на биологичното състояние в България – проблеми и перспективи. Българска биооплатформа, София 533-548.; □Мичев, Т., Ц. Петров, Л. Профиров, П. Янков, С. Гавраилов. 1989. Разпространение и природозащитен статус на скалния орел Aquila chrysaetos chrysaetos (L.), 1758 в България. – Изв. муз. Ю. България, 15, 79-87.; □МОСВ, 2005. Архив на защитените територии в България. База данни (непубл.); □Петров, Ц. 1997b. Белият щъркел (Ciconia ciconia) в България. Природозащитна поредица, Книга 2, БДЗП, Пловдив.; □Петров, Ц., П.Янков, Т. Мичев, Б. Милчев, Л. Профиров. 1991. Разпространение, численост и мерки за опазване на черния щъркел, Ciconia nigra (L.) в България. – Изв. муз. Ю. България, Т. 17, 25-32.; □Симеонов, С., Т. Мичев. 1985. Съвременно разпространение и численост на бухала (Bubo bubo(L.) в България. – Екология, 15, 60-65.; □Янков, П. 2002.(ред.). Световно застрашени видове птици в България. Национални планове за действие за опазването им. Част 1. БДЗП-МОСВ, Природозащитна поредица, Кн. 4, София: 204-219.; □Birdlife International. 2004. Birds in Europe: Population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: Birdlife International (Birdlife Conservation Series No. 12).373pp.; □BSPB/BirdLife International. 2005. World Bird Database – Important Birds Areas.Bulgaria. Cambridge. (unpublished); □Iankov, P., Tz. Petrov, T.Michev, L.Profirov. 1996. Status of the Spotted Eagle (Aquila clanga) and the Lesser Spotted Eagle (Aquila pomarina) in the Mediterranean. – In: Muntaner, J. and J. Mayol (Eds.). Biology and conservation of Mediterranean Raptors, 1994. Monogr. 4. SEO, Madrid, 77-81.; □Kouzmanov, G. 1996. L’Aigle pomarin Aquila pomarina en Bulgarie. – In: Meyburg, B.-U. & R. D. Chancellor eds. Eagle Studies. World Working Group on Birds of Prey (WWGBP), Berlin, London & Paris, 319-326.; □Kouzmanov, G., G. Stoyanov, R. Todorov. 1996. Sur la Biologie et la Protection de l’Aigle royal Aquila chrysaetos en Bulgarie. - In: Meyburg, B.-U. & R.D. Chancellor eds. 1994. Raptor Conservation Today, WWGBP/ The Pica Press, 505-515.; □Michev, T., Tz. Petrov, L. Profirov. 1989. Status, breeding, distribution, numbers and conservation of the White Stork in Bulgaria □MOEW. 1998. CORINE

Biotopes Database of the sites of European Importance for the biodiversity. Bulgaria, MOSV (nepubl.); Osieck, E. 2000 Filling in the requirements of the EU Birds Directive: Lessons from the 'Dutch Case'. In: European IBA Workshop. 29 March - 2 April 2000, Brussels, Belgium. Proceedings. BirdLife International, 86-99; Waliczky, Z. 2000 "Important Bird Areas of European Union Importance: explanation of the EU Criteria applied in IBA 2000" In: European IBA Workshop. 29 March - 2 April 2000, Brussels, Belgium. Proceedings. BirdLife International, 12-16

5. ПРИРОДОЗАЩИТЕН СТАТУТ НА ЗАЩИТЕНАТА ЗОНА И ВРЪЗКА С МЕСТАТА ОТ КОРИНЕ БИОТОПИ

5.1. КАТЕГОРИИ ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ НА НАЦИОНАЛНО И РЕГИОНАЛНО НИВО

Код	Категория	% Покритие
BG00	Няма друг природозащитен статут	28.50
BG03	Природна забележителност	0.21
BG06	Защитена местност	0.00
BG05	Природен парк	71.50
BG01	Резерват	4.10

Код - код на категорията защитена територия; Категория - категория на защитената територия, съгласно ЗЗТ;

% Покритие - процентно покритие спрямо общата площ на Натура 2000 зоната.

5.2. ВРЪЗКА НА ЗОНАТА С ТЕРИТОРИИ С ДРУГ ПРИРОДОЗАЩИТЕН СТАТУТ

Обявени на национално или регионално ниво

Код	Име	Категория	T	%
BG01	КУТЕЛКА	Резерват	+	4.10
BG03	ХАЛКАТА	Природна забележителност	+	0.01
BG03	ТРИТЕ ПЕЩЕРИ (ХАЙДУШКАТА, БЪЧВАТ	Природна забележителност	+	0.20
BG03	КУШБУНАР	Природна забележителност	+	0.00
BG03	ЗМЕЕВИ ДУПКИ	Природна забележителност	+	0.01
BG05	СИНИТЕ КАМЪНИ	Природен парк	+	71.50
BG06	ХАЙДУТ ДЕРЕ	Защитена местност	/	0.00
BG06	АГЛИКИНА ПОЛЯНА	Защитена местност	/	0.00

Код - код на категорията на защитената територия; Име - име на защитената територия; Категория - категория на защитената територия, съгласно ЗЗТ;

T (тип на припокриване): = пълно припокриване; + съдържа се изцяло в Натура 2000 зоната; - съдържа изцяло Натура 2000 зоната; * двете места (ЗТ и ЗЗ) частично се припокриват; / граничеци места;

% - процентно покритие спрямо общата площ на Натура 2000 зоната.

Обявени на международно ниво

Код	Име	Категория	T	%
IN06	ОВМ	Друго международно значение	=	100.00

Код - код на типа защитен обект; Име - име на защитения обект; Категория - наименование на типа защитен обект;

T (тип на припокриване): = пълно припокриване; + съдържа се изцяло в Натура 2000 зоната; - съдържа изцяло Натура 2000 зоната; * двете места частично се припокриват; / граничеци места;

% - процентно покритие спрямо общата площ на Натура 2000 зоната.

5.3. ВРЪЗКА НА ЗОНАТА С КОРИНЕ БИОТОПИ МЕСТАТА

Код	Име	T	%
F00006400	Сините камъни	-	54.00

Код - код на Корине място, Име - име на Корине място

T (тип на припокриване): = пълно припокриване; + съдържа се изцяло в Натура 2000 обекта; - съдържа изцяло Натура 2000 обекта; * двете места частично се припокриват; / граничеци места

% - процентно покритие спрямо общата площ на Натура 2000 зоната

6. ВЪЗДЕЙСТВИЯ И ДЕЙНОСТИ В И ОКОЛО ЗАЩИТЕНАТА ЗОНА

6.1. ОБЩИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ И ДЕЙНОСТИ И ЗАСЕГНАТ ДЯЛ ОТ ПЛОЩТА НА ЗОНАТА

В защитената зона:

Код	Име	Инт.	Възд.	%
100	Култивация	С	-	1
101	Модифициране на култивационните практики	С	-	5
102	Косене / Сечи	В	-	5
110	Използване на пестициди	С	-	1
120	Наторяване	С	-	1
140	Паша	С	+	10
141	Изоставяне на пасторални системи	С	-	100
150	Реорганизация на селскостопански земи	С	-	50
151	Отстраняване на плетове и храсти	С	-	10
164	Горскостопански сечи	В	-	20
166	Отстраняване на мъртви и загиващи дървета	В	-	15
167	Експлоатация без повторно засаждане	С	-	10
170	Животновъдство	С	+	10
171	Хранене на добитък	С	+	10
180	Изгаряне	С	-	10
230	Лов	В	-	50
243	Залавяне с капани, отравяне, браконьерство	В	-	20
501	Пътеки, маршрути, велосипедни маршрути	В	-	10
502	Пътища, автомобилни пътища	В	-	10
511	Електропроводи	С	-	10
513	Други форми на енергиен транспорт	А	-	15
600	Структури за спорт и отдих	С	-	10
604	Турове, маршрути	В	-	10
608	Къмпинг и каравани	В	-	3
609	Други комплекси за спорт и отдих	В	-	2
622	Пешеходен туризъм, езда и немоторизирани превозни средства	В	-	60
624	Алпинизъм, катерачество, пещерничество	А	-	10
701	Замърсяване на водите	С	-	10
702	Замърсяване на въздуха	С	-	20
703	Замърсяване на почвите	С	-	20
710	Прекомерен шум	С	-	10
730	Военни маневри	С	-	20
740	Вандализъм	С	-	10
242	Вземане от гнездото (соколи)	С	-	2
602	Скиорски комплекс	С	-	1
626	Скиорство, ски-бягане	С	0	3

Извън защитената зона:

Код	Име	Инт.	Възд.
100	Култивация	В	-
101	Модифициране на култивационните практики	В	-
102	Косене / Сечи	С	-
110	Използване на пестициди	С	-

Интензивност: А - висока; В - средна; С - ниска

Въздействие: + положително; - отрицателно; 0 - неутрално

% - процентно покритие спрямо общата площ на Natura 2000 зоната

6.2. УПРАВЛЕНИЕ НА ЗАЩИТЕНАТА ЗОНА

ВЕДОМСТВО, ОТГОВАРЯЩО ЗА УПРАВЛЕНИЕТО НА ЗАЩИТЕНАТА ЗОНА

- МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ
- РИОСВ: Стара Загора, Бургас;
- ДПП: Сините камъни;
Защитената зона попада и в границите и съответната компетенция на:
- Басейнова дирекция: Източно – беломорски район;
- Област: Сливен;
- Община: Сливен, Котел;
- РДГ: Сливен;
- ДГС/ДЛС: Сливен, Котел;

УПРАВЛЕНИЕ И ПЛАНОВЕ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ЗАЩИТЕНАТА ЗОНА

7. КАРТИ

Брой	Мащаб	Проекция	Бележки
1	100000	Universal Transverse Mercator 35N	Границите на близко разположените други защитени зони за опазване на дивите птици са изобразени на стандартната карта към документацията по чл. 8 от Закона за биологичното разнообразие, докато тези на близко разположените и/или припокриващи зоната защитени зони за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна не са показани. Границите на зоната са налични в цифров вид - ESRI Shape, DWG и DXF формати, проекционни координатни системи WGS 1984, UTM, зона35N и 1970 г., както и под формата на координатни регистри в проекция 1970 г. (http://www.natura2000bg.org)

8. СНИМКИ